

Debreczen

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Varga-u. 5. :: Telefon szám 789.

Politikai napilap

Egyes szám ára 1200 korona.
Előfizetési ár egy hóra 30000 K

Bethlen miniszterelnök visszautasítja Szilágyi Lajos támadásait

Alaptalan gyanúsítások a tisztviselőkérdésben. — A miniszterelnök pontrólpontra megcáfolta Szilágyi rágalmozó állításait. — Vihar és izgalom a nemzetgyűlés ülésén.

Budapest, június 26. A nemzetgyűlés mai ülése rendkívül izgatott és viharos lefolyású volt. Szilágyi Lajos támasztott vihart egy, a kormány ellen intézett méltatlan támadással, melyet azonban Bethlen miniszterelnök erőlyesen visszautasított.

Az első szónok Grieger Miklós, ki bírálta a kormány politikáját. Majd Buday Dezső beszélt és főleg a tisztviselőkérdéssel foglalkozott.

Szilágyi támadása.

A következő szónok Szilágyi Lajos ki a tisztviselőkérdéssel foglalkozik. Tiltakozik az ellen a rendelet ellen, amelyet a kormány ki akar bocsátani. A rendelet igen sok kategóriáról nem intézkedik. Megszünteti igen sok járandóságot, ugyanakkor azonban nem gondoskodik megfelelő pótlásokról. Közönséges szélhámosság....

Nagy zaj a kormányparton: Rendre! Rendre! Ilyen hangot nem tűrünk! — felkiáltások hangzanak.

Az elnök Szilágyi Lajost rendreutasítja.

Szilágyi Lajos azt akarta mondani — hogy közönséges szélhámosság ily körülmények között fizetésemelésről beszélni.

Berki Gyula: Könnyű követelni, de tessék az időket is felelősen!

Szilágyi Lajos: Ezután azt állítja, hogy a rendeletben kimutatott osztályzatok megtevésztő adatokat tartalmaznak. A rendelet százalékokkal operál. A kilencedik fizetési osztályban 56,4 százalék helyett a békebeli fizetésnek csak 45 százalékát kapják. Ennek a százalékkimutatásnak van egy másik hátránya is, még pedig az — hogy a kereskedőket és gyárosokat ráuszítja a tisztviselőkre.

Bethlen István gróf: A képviselő ur uszit.

Szilágyi beszéde alatt állandóan nagy a zaj, mire az elnök figyelmezteti a képviselőket, hogy ha tovább tart a zaj, felfüggeszti az ülést.

Szilágyi Lajos az elnök figyelmeztetése dacára sem fejezi be kellő időre beszédét, mire az elnök megvonja tőle a szót.

Bethlen miniszterelnök visszautasítja Szilágyi invektíváit.

Utána Bethlen gróf miniszterelnök szólal fel. Kénytelen igénybe venni a nemzetgyűlés türelmét, mert lehetetlennek tartja, hogy Szilágyi invektíváira néhány szóval ne válaszoljon. Azt mondja Szilágyi Lajos, hogy a közönséget és a tisztviselőket félre akarjuk vezetni, amikor a tervezetet átmeneti megoldásnak jelentettük ki. Nem tudja, honnan veszi Szilágyi

azt a merészséget, hogy ilyen hangon beszéljen, amikor nyomtatott írásban jelentették ki, hogy itt igenis átmeneti megoldásról van szó. Figyelmeztet, hogy ilyen beállítás a kormánnyal szemben nem elég, azt bizonyítani is kell. Már pedig Szilágyi egész beszédében vörös fonalként húzódik végig az az intenció, hogy a kormányt megrágalmazza. Minden bizonyítás ellenére invektívákat vet oda, a kormány ellen, amikor azzal áll elő, hogy a kormány most már bujjon el, mert ime ő leleplezte. Igenis ezt a rendezést mindig átmeneti megoldásnak tekintettük. Mindig azt mondta a kormány, hogy mostan tesszünk egy lépést előre, de végleges lépést nem tehetünk meg, mert az állam pénzügyi helyzete ezt nem engedi meg. — A végleges rendezés csak akkor következhet be, ha a bevételek fokozása folytán ezt ellehet majd érni.

A tisztviselőkérdésből nem lehet politikumot csinálni.

Hiába akarja Szilágyi bizonyítani, hogy a kormány politikája tisztviselőellenes. Épen a pénzügyi bizottságban mutatta ki a pénzügyminiszter, hogy a költségvetés 66 százalékát személyi kiadások teszik ki a békebeli 28 százalékkal szemben. Ilyen körülmények között nem lehet azt mondani, hogy a kormány politikája tisztviselőellenes.

Szilágyi ur bizonyos körökkel való kacérkodást vetett szememre, ugyanakkor ő maga minden pillanatban olyan irányzatokkal akar kacérkodni, amelyekből a maga népszerűségének emelését várja. Nem komoly dolog a magyar kormányban ezen súlyos helyzetében tisztviselő kérdésről magának politikumot csinálni. Ez a legolcsóbb módszer. De nem hiszi, hogy az államnak ez javára válna. Abban a nehéz helyzetben, amikor egy nemzeti gyűlési képviselőnek éppen az volna a kötelessége, hogy a nagy nyilvánosság előtt rámutasson mindkét figyelembe veendő szempontokra, másfelől azokra a nagy érdekekre, amelyeket meggyőződése szerint Szilágyi nem a szívében visel, hanem a maga tarsolyában akar elhelyezni politikai tőke céljából. Azt mondja Szilágyi Lajos, hogy hamis az a táblázat, amelyet a 33-as bizottságban bemutatunk, mert az összehasonlítást a jelenlegi fizetési osztályok szerint történik. De hiszen Szilágyi maga nagyon jól tudja, hogy a Károlyi-féle tiszt

viselői státusz rendezés milyen eltolódásokat tett és hogy a tisztviselői kar nagy általánosságban leg alább is egy fokozattal emelkedett felfelé, sőt igen sokan vannak, akik 2-3 fokot is emelkedtek. Ha ez be nem következett volna, egészen más viszonyok között érne ma a tisztviselő osztály. Amikor a békebeli állapotokkal hasonlítják össze a fizetéseket, a békebeli állapotokat kell figyelembe venni, nem pedig a Károlyi-féle fizetésemeléseket. Minden objektív gondolkozó ember igazat fog adni abban, hogy az összehasonlítást csak is ezen az alapon lehet megtenni.

A kormány nem bujlik a főbiztos mögé.

Mindezekből tehát világos, hogy Szilágyi beállítása nem felel meg a valóságnak. A ferdités, tehát a hamisítás abban van, amit ő a tisztviselők részére mond, amelyben elakarja hitetni a tisztviselőket, hogy magasabb fizetésre van igényük a békebeli alparitással való összehasonlítás alapján, mint amilyenre tényleg van.

Azt mondja Szilágyi, hogy a kormány a főbiztos mögé bujlik. Kérdezi, honnan veszi ezt Szilágyi. Ő nem mondotta ezt soha, a pénzügyminiszter sem. — Ezt Szilágyi mondta. Szilágyi részéről ez már rég megszokott módszer, melynek segítségével vádakat kovácsol olyan állításokból kiindulva, amelyek ő maga állít fel. Szilágyinak arra a követelésére, hogy a kormány terjesszen be zárszámadásokat, megállapítja, hogy a számvetőség még nem készült el azokkal, már pedig addig, amíg ez a munka be nem fejeződik, a kormány nem hozhatja a zárszámadásokat a Ház elé. Mihelyest a számvetőség elkészül a zárszámadásokkal, be fogják terjeszteni.

A zárszámadások ügye.

Azt mondja Szilágyi képviselő ur, hogy a kormány nem mer elszámolni, nem mer zárszámadást beterveztetni. A képviselő urak az alkotmány legelemibb szabályai-val sincsenek tisztában. A képviselő ur Apponyi Albert gróf egyik felszólalását idézi, ezt is tévesen idézte, mert Apponyi Albert gróf azt mondotta, hogy az országban a köztisztviselő-kérdés igen súlyos probléma, amellyel komolyan kell foglalkozni, nehogy a középosztály a szélsőségek felé hajoljon. Erre figyelmeztet Apponyi Albert gróf, ugyanakkor azonban egy határozati javaslatot terjesztett elő, amely szerint nem emel kifogást az ellen, hogy a kormány a rendezeterveztet kibocsássa. Ez a határozati javaslat épen ellenkezője annak, amit a képviselő ur mondott. Arra kérem a képviselő urat, hogy idézeteiben a történelmi hűséghez jobban ragaszkodjon.

Mayer János: „Szilágyi is kért kivételi engedélyeket.”

Mayer János szólal fel ezután személyes kérdésben. Szilágyi Lajos súlyos invektívákkal illetett engem. Szilágyi nem először mutatkozott be ilyen szerepben.

Berki Gyula: Halljuk azt a levelet, amelyet Szilágyi képviselő ur Mayer János képviselő urnak küldött, amikor miniszter volt.

Mayer János: Több levél van nálam, amelyekkel bizonyíthatom, hogy Szilágyi Lajos ur is kért kivételi engedélyeket. (Nagy zaj az ellenzéken, derűtség a kormányparton.) A képviselő ur beszélt a Katona testvérek ügyéről. Ugy állítja be ezt a dolgot, mintha itt panama lett volna. Ki kell jelentenem, hogy ez nem a miniszterségem alatt történt. Ez ügyben semminéven nevezendő közbenejárás részéről nem történt. — Fel kell tételeznem ezután a képviselő uról, hogy nem is józanul állította ezt a vádat.

Az elnök Mayer Jánost rendreutasítja.

Mayer: Felszólítom a képviselő urat, álljon elő, ha vannak adatai, míg azokat nem hozza a Ház elé, addig rágalmozónak kell minősítenem. Vádjait a leghatározottabban visszautasítom.

Könyves Lajos ugyancsak személyes kérdésben szólal fel.

Még egyszer Szilágyi.

Szilágyi Lajos válaszol a felszólalásokra. A miniszterelnöknek válaszul kijelenti, hogy fentartja azt az állítását, hogy a kormány a főbiztos háta mögé bujlik akkor, amikor a tisztviselők fizetéséről van szó, mert épen Korányi volt az, aki azon a bizonyos ülésen, amikor ő ezt állította, azt mondta, nohát igaz, úgy van.

Mayer képviselőnek válaszulva újabb váddal áll elő. Azt állítja, hogy Mayer Illi Lászlónak nemcsak kivételi engedélyt adott, de amikor az illető ezt megkapta és eladta, újra felkereste Mayert, újból kért és kapott kivételi engedélyt, de hűvelyesekre.

Majd Bethlen István gróf szólal fel. Szilágyi képviselő ur Korányit aposztrofálta és megint egy citátummal jön. A képviselő urat megint cserben hagyja emlékezőtehetsége, mert a pénzügyminiszter ur nem azt mondotta, hogy a főbiztos ellene szegül a tisztviselői fizetések emelésének, hanem azt mondotta, hogy a főbiztos sohasem járulna ahhoz, hogy a költségvetés megváltoztassék. — Ezt akartam csak leszögezni.

Bányaszerecsétlenség.

Bécs, június 26. A Glöchnich melletti szénbányában ma délután bányaszerecsétlenség történt, amelynek eddig 12 bányász esett áldozatul. 26 munkás el van zárva a bányában. A szerecsétlenség okát most kutatják.

Vita a tisztviselők, a katonatisztek és a postások fizetéséről.

A 33-as bizottság ülése. — A pénzügyminiszter kijelenti, hogy a vezetés a magánspekuláció kezéből kisiklott.

Budapest, június 26. A nemzetgyűlés 33-as bizottsága csütörtökön délután ülést tartott és ezen folytatódóan tárgyalta a tisztviselői illetmények és a nyugdíjasok kérdéséről. Továbbá a hadikölcsönkötvényt terhelő vagyonváltás megszüntetéséről szóló kormányrendelet-tervezetet.

Az első felszólaló Wolff Károly indítványozta a kilencedik fizetési osztálynak illetményeinek felemelését és nyilatkozatot kért abban a tekintetben, hogy a főiskolát végzett nyugdíjasoknál a 100 százalékos nyugdíj már a 35 évvel beálljon.

Temesváry Imre előadó benyújtotta a bizottságnak Homonnay módosító javaslatát, mely a nyolc-tizedik fizetési osztályba tartozó tisztviselők fizetésemelését célozza.

Marschal Ferenc a gazd. akadémiái tanárok fizetésének emelését javasolta.

Örffy Imre kérte a kormányt, hogy az elmaradt státuszrendezések, melyek közé a gazd. akadémiák is tartoznak s ahol a béke óta eltöltés nem történt, ne az alacsonyabb fizetési osztály vétessék az aranykorona számítási alapjául.

Gömbös Gyula hibáztatja a pénzügyi szempontok tulságos figyelembevételét. Kérte szociális szempontokból a családi pótlékok emelését, továbbá, hogy a zsoldos hadseregek megszüntetése iránt tegye meg a kormány a szükséges lépéseket.

Rupert Rezső hozzájárult Wolff indítványához.

Kállay Tibor a fősúlyt a takarékosagra és a kiadások csökkentésére helyezte. Nem helyesli Gömbös Gyulának a magasabb tisztviselői fizetési osztállyal szemben elfoglalt álláspontját.

Czettler Jenő az államjegyek helyett bankjegyek kiadását sürgeti, továbbá gazdasági hivatal szervezését, amely a köztisztviselők természetbeni szükségletének közös beszerzési helye lenne.

Peyer Károly a katonatisztek magas díjazását kifogásolja és azt állítja, hogy a postások rosszabb viszonyba jutottak, mint egyéb alkalmasítottak. Az általános hadkötelezettséget jobbnak tartja a mostani zsoldos rendszernél.

Dréhr Imre az 1919 óta elő nem lépett tisztviselők illetményének méltányos rendezését kéri.

Korányi Frigyes válaszolt Apponyi Albertnek és Szakács Andornak a tegnapi ülésen elmondott beszédeire. Kámatat arra, hogy circulus vizsgáljon azt kívánja, hogy előbb legyen költségvetés és azután fizetésrendezés. Maga sem tartja tökéletesnek a mostani illetményrendezést és munkálkodik fog a helyzet javításán annál is inkább, mert maga is köztisztviselő volt. Hangsúlyozza, hogy erkölcsi felelőssége nemcsak a tisztviselőkkel, hanem az országgal szemben is fennáll. Szilágyinak az a vádjá, hogy a fizetési tabella hamis, — igazságtalan, mert hiszen azt az érdekeltek első olvasásra megértik. — Megjegyzi, hogy ha a redukció egy fizetési osztállyal nem történne meg, úgy az 52 millió aranykorona többletet jelentene, amire fedezet nem volna előteremthető. A városi törvényhatósági tisztviselők fizetésére vonatkozó rendelet megjelenését pár napon belül igéri. Határozottan ellenzi a magasabb fizetési osztályon tisztviselők illetményeinek csökkentését. Wolff Károly indítványát azért nem tartja elfogadhatónak, — azért 7 millió aranykorona többletet jelentene, amire fedezetet nem talál. Helyesnek tartja azt az indítványt, hogy vissza kell térni a háború előtti

státushoz. — Ennek keresztülvitele azonban nem könnyű dolog.

Az aranykorona kiszámítási kulcsát illetőleg csak annyit jegyez meg, hogy a magánspekuláció kezéből a vezetés már kisiklott és teljesen a Jegybank kezébe ment át. A Gazdasági Akadémiai tanárok ügyét megfontolás tárgyává fogja tenni és minisztertanács elé viszi. Tévédésen alapszik Payer Károly azon kijelentése, hogy a postások rosszabb helyzetben vannak, tekintettel arra, hogy a postások státusát a saját kívánságok szerint rendezték és pedig úgy, hogy nem az államvasutak státusába osztották be, hanem a rendes közalkalmazottak mellé.

Bethlen István gróf miniszterelnök több felmerült indítvánnyal szemben kifejti, hogy a bizottságnak a szanalási törvényben szorosra körülírt hatásköre van. A hadsereg tekintetében felmerült óhajokra vonatkozólag jelenti, hogy maga is nagyokat tartja a hadsereg fentartási költségét, de azonban ezen egyelőre javítani nem lehet. A katonatisztek magasabb fizetését mellékjövedelem hiányában munkatöbblettel, valamint azzal indokolja, hogy ezáltal előreláthatólag lassabb lesz a hadseregnek az előléptetés.

A bizottság ezután Wolff Károly, Homonnay Tivadar és Gömbös Gyula indítványát elutasította.

Azt az indítványt pedig, hogy a III. fizetési osztályban 540 aranykorona helyett 620, a IV. fizetési osztályban pedig az első fokozatban 490 helyett 522 aranykorona legyen az illetmény, a bizottság elfogadta.

A bizottság a hadikölcsön kötvényeket terhelő vagyonváltás tárgyában kiadott kormányrendeletet elfogadta.

Az ülés 9 óra után ért véget.

Az első magyar női mérnök.

Budapest, jun. 26. Tegnapi avatást ünnepélyesen a m. kir. József Műegyetemen Sternberg Marianna kisasszonyt, az első magyar okleveles mérnök műépítész-nőt.

A nyomorék hadiárva hőstette.

Szigetvár, jun. 26. Nagy Károly 13 éves hadiárva, aki mind a két lábára sánta és kezén az ujjak összenőttek, mivel nagyanyján kívül senkije sincs, a fiucska faluról-falura járva koldult, hogy meg tudjon élni. Ilyen koldulási körülmények között betévedt Herenden Nagy István gazda házához, ahol éppen szemtanúja volt annak a jelenetnek, amikor a gazda 5 éves leánykájára a kut mellett játszadozott és egyensúlyt veszítve a kutba zuhant. A nyomorék koldusfiú kiabálására előkerült egy öreg nőcseléd. A fiú eldobta mankóit, a vederbe ült és így akarta megmenteni a gyermeket. Az öreg asszony a kut kerékét faszattal és hűtővel megemelte. Kijelentésére a gazda megígerte a szomszédok meggyőződésére, hogy a szomszédok a koldusfiút felbuzdítsák a nyomorék gyermekét, aki a kutból ültében hozta fel az elajult leánykát.

Amerika is jegyez magyar kölcsönt.

Budapest, június 26. Amerika is, amely eddig tartózkodott az európai kölcsön jegyzésétől, szintén hajlandónak mutatkozik arra, hogy most már a magyar kölcsön jegyzésében részt vegyen.

Az erre vonatkozó tárgyalásokat Széchényi László gróf, washingtoni magyar követ vezeti Amerikában. A tárgyalások jelenleg egy nagy Amerikában domináló pénzcsoporttal folynak, amely azonban nem azonos Ottó Kahn csoportjával, amellyel néhány hónappal ezelőtt tárgyalt a kormány a kölcsön elhelyezéséről. A mennyiben ezek a tárgyalások sikerrel végződnek, a kölcsönt sokkal

jobb feltételek mellett kapjuk meg, mintha az amerikai pénzpiac nem vett volna részt a jegyzésben. A tárgyalások, amelyek tegnapelőtt kezdődtek meg, tegnap egész napon át tartottak s a legjobb eredménnyel kecsegtetnek.

Bécs, június 26. A Neue Freie Presse jelenti Londonból: Mint a Times jelenti, most már bizonyos, hogy a magyar kölcsönt a jövő hét elején bocsátják ki Londonban és a kontinensen. Miután most már az Egyesült Államok vezető pénzintézetei is elhatározták, hogy a kölcsön egy szét Amerikában bocsátják jegyzés alá.

Árzuhanás az élelmiszerpiacon Budapesten és Debreczenben.

Budapstról jelentik: A hus- és főzelékfélék piacán kinos válság ijedelme kong a budapesti vásárcsarnokokban. Az elmúlt héten az árusok a vevők olyan részvétlenségét tapasztalták, mint emlékeztük szerint még soha. Bőséggel halmozottak voltak az élelmiszer-ek új termései, most van a szezonja a nyári élelmiszernek, de a közönség nem tudta megfizetni az árakat, a friss és romlandó holmi az árusok nyakán maradt. Óriási készletek kerültek romlottan a Dunába, különösen a kisárusokat érte súlyos veszteség, mert a kisárusok rendelkezésére nem áll semmiféle hűtőház és így nem ha-

laszthatják az áruk romlását. Ez a kényszerű helyzet hirtelen áreltérésre szorította az árusokat. Mára már feltűnő olcsóbbodás mutatkozik a vásárcsarnokokban. Vannak cikkek, amelyek áruk harmadára estek.

Debreczenben is erősen csökkentek tegnap a piaci árak. Legfeltűnőbb volt a zöldbab árzuhanása, mely a pár nap előtti 3-4 ezer koronáról lezuhant ezer koronára. Tegnapi 1000-1200 koronáért lehetett kilóját venni. A többi cikkekben is érezhető volt az olcsóbbodás.

Szervezkednek a városok.

Az országos kongresszus határozatai. — Elvi döntés a vasúti kedvezmény ügyében.

A napokban tartotta a magyar városok országos kongresszusa gyűlését, melyen Debreczen városát dr. Vásáry István tanácsnok képviselte.

Dr. Vásáry tanácsnok a csütörtöki tanácsülésen referált a kongresszus határozatairól. Bejelentette, hogy a kongresszuson a városok átmeneti hiteleinek tárgyalásánál az az eszme merült fel, hogy ilyen átmeneti hiteleket a postatakarékpénztártól vegyenek fel a városok. A postatakarékpénztárnak ugyanis most megfelelő-tőke áll rendelkezésére. — A pénz- és belügyminiszterrel kezdenek tehát tárgyalásokat, hogy bizonyos általános szabályok szerint járjanak el a kölcsönvételnél.

Nagyjelentőségű elvi határozatot mondott ki a kongresszus a Magyar Városok Gazdasági Szövetségének megalakításával. Jövőben ennek útján szereznek be anyagi szükségleteiket, ami pedig az együttes fellépés és a közös beszerzések által óriási előnyöket hozna. Az előnyök már most is, a szervezés kezdetén, mutatkoznak. Például Veszprém város 120.000 koronáért vette a porosz kőszén métermázsáját, holott most a városok szövetségének 3000 vagonra tették ajánlatot 93.000 koronás árkban. A városok hitelképességét nagyban fogja növelni a szövetség megszervezése, mintán a szövetség pénzügyi akciói mögött az összes magyar város és községek vagyona fogja képezni a garanciát.

A városi tisztviselők vasúti kedvezményének megvonására kimonodta a kongresszus, hogy nem lehet a szanalást a tisztviselőkön terhelni. Egyelőre fogjuk érvényesíteni annak a törekvésünket, hogy jövőben csak a legnagyobb szükség esetén nyuljon az állam a tisztviselők rovására az ügyüköz.

Az esetre pedig, ha a vasúti kedvezmény megvonásának ügyében nem lesz változtatás, kérni fogják a kormányt, hogy fejenként és évenként 23 aranykorona kárpótlást fizessen.

A pénzügyi szanalással kapcsolatban azt fogja kérni a kongresszus, hogy a törvény egyes rendelkezéseit ne merev formában szabják ki a városok részére, miután a városok viszonyai egyenként különböznek, hanem csak általános irányelveket írjon elő, a melynek keretein belül a városok különleges viszonyaik figyelembevételével helyesebben tudják megoldani a programot.

Újra megállapítják az aranykorona árfolyamát.

Budapest, június 26. A pénzügyminiszteriumban napok óta tanácskozások folynak, hogy az aranykorona árfolyamát miképpen állapítsák meg. A döntés még e hó végén megtörténik úgy, hogy július 1-én rendelet jelenik meg a hivatalos lapban, mely megállapítja, hogy az adóhivataloknál és különböző állami üzemeknél 1 aranykoronáért mennyi papirkorona fizetendő.

Saját kezükön
MŰFŐNÖKÖK
Műfőnökök és szerkesztők
Műfőnökök és szerkesztők
Műfőnökök és szerkesztők
Műfőnökök és szerkesztők

Tegnap 40 milliárd értékű nemes valutát vett át a Nemzeti Bank.

Budapest, június 26. A tegnapi napon kereken mintegy 40 milliárd korona értékű nemes valutát vett át a Jegybank. Ezáltal jelentősen emelkedett a Jegybank valuta készlete.

Az olimpiai lövészverseny.

Páris, június 26. Ma ért véget a 400 méteres távolságra kitűzött olimpiai lövész csapatverseny. A verseny végeredménye a következő lett:

Első lett az egyesült államok csapata 245 ponttal, második Franciaország 240, harmadik Svédország 239, negyedik Dánia 234 ponttal. Anglia és Magyarország csapata visszalépett a versenyzéstől.

Nyomatás alatt a Tisza István Tudós Társaság első könyve az alföldi kutató-sokról.

Hirt adtunk annak idején arról, hogy a Tisza István Tudós Társaság nagyszabású akciót indított a Nagyalföld tudományos felkutatására. A város az öt évre tervezett tudományos kutatást évenként 10 mm. buza értékének megfelelő pénzüsszeggel fogja támogatni. Most a társaság azzal a kéréssel fordult a városi tanácshoz, hogy az első részletet adja ki, miután a kutatás eredményeiről szóló első könyv már nyomtatás alatt van s ennek költségeire nagyobb fedezetre van szüksége. A város ki fogja adni az első 10 mm. buza értékét.

Zenedei hangverseny.

Tegnap este tartotta a város zeneiskolája a haladottabb tudású növendékeivel hangversenyt. A tanítészeti növendékek produkciója valóban elragadó és gyönyörködtető volt. Valamennyi növendék teljesítménye egy művészi tökéletessé nyújtott. A műsort Szojka Anna zongoraszáma nyitotta meg Chován: Magyar ábrándjával. Igen szép volt. Utánna Rácz Jenő adta elő Paderewsky: Legendáját. Majd Darvas József játszotta el hegedűn Hubay Jenő: Csárdajelenetét. Főlényes technika és biztosság jellemezte játékát. Terestényi Ilona Godard egyik szerzeményét és Heller: Tarantella ját játszotta zongorán meglepő tökéletességgel. A szünet után Óregh Rózi brillirozott Weber: Roudeau Brillante-jával. Dessedó Ella Rode: E-moll hegedűversenyt játszotta el bámulatos rátermettséggel és tudással. Bár mindannyian kiválóak voltak, az előadás fénypontját mégis Strobach Jenő zongoraszáma képezte, aki bármely művész dicséretére szolgáló tökéletességgel játszotta el Liszt: IX. rapszódiaját.

Gombamérgezés négy halottal.

Budapest, június 26. Ma délelőtti Isaszegről befutott vonaton 16 isaszegi lakost férfiakat, nőket és gyermekeket hoztak fel beteg a fővárosba. Mindannyian súlyos gombamérgezésben betegedtek meg. Közük hárman Hajdu Mártonnének 9 éves József nevű fia, továbbá Kucsa Pál 10 éves, Róza és 3 éves M. nevű gyermekei meghaltak. A többi beteg tovább ápolják.

Az olasz szenátus bizalmat szavazott Mussolini kormányának.

Róma, június 26. A szenátus mai ülésén Melónis szenátor a következő napirendi javaslatot terjesztette elő:

A szenátus miután meghallgatta a miniszterelnök nyilatkozatát, helyesli az abban kifejtett programot és azt a szándékot, hogy a legnagyobb eréllyel fog eljárni a törvények uralmának biztosításában, hogy a szükséges tisztulási folyamat keresztülvitele mindent meg fog tenni az ország lecsillapítására. A szenátus a kormánynak bizalmát fejezte

ki és áttérnek a napirend további tárgyalására.

A javaslatot két részben tette fel az elnök szavazásra. Az első rész a következő szavakig terjed: „az ország lecsillapítására” ezt a szenátus 249 szavazattal 4 ellenében elfogadta.

A javaslatnak bizalmat szavazó második részét 255 szavazattal 21 ellenében fogadták el. Hat szenátor a második részről tartózkodott a szavazástól.

A Depozit-bank bukása az osztrák nemzetgyűlés előtt.

Bécsből jelentik: A nemzetgyűlés mai ülésén a szocialista képviselők a Depositum bank összeomlásával kapcsolatban interpellációt intéztek a kormányhoz, amelyben azt kérdezték, mit szándékozik a kormány tenni a felmerült gazdasági károk elhárítása céljából, miképpen védi meg a tisztviselők és alkalmazottak érdekeit és a bankkal kapcsolatosan kárt szenvedett ipari vállalatok érdekeit?

A pénzügyminiszter válaszában kijelentette, hogy a kormány mindent meg fog tenni, hogy a gazdasági életet rázkódtatásoktól megóvja, de egy olyan törvény életbe léptetését, amely a bank vezetőségének bünygyi felelősségre vonását mondja ki, feleslegesnek tartja.

A vita során a szocialista képviselők igen hevesen támadták a kormányt és a nagytőkét, amelynek magatartása részes a Depositum bank bukásában.

A Depositum bank épülete ma zárva volt. A bank előtt a károsultak nagy tömege várakozott hiába. A bankban a tisztviselők és alkalmazottak munkanélkül töltötték az időt. Küldöttséget küldtek a nemzetgyűlésre, hogy a kormány és a pártok védelmét kérjék. Arra kérték a kormányt, hogy interveniáljon abban az irányban a banknál, hogy az 1500 tisztviselő júliusi fizetését utalják ki.

A bank pénztára egyébként holnap kinyílik, és a kisösszegű tőkéket visszafizetik, nemkülönben néhány nap múlva visszaadják a szabad depók tulajdonosainak értékeit.

Hajdúvármegye 25 ezer aranykoronás belső aranykölcsönt vesz fel fedezetlen kiadásaira.

Nem lehet létszámcsökkenteni a tiszti alügyészi állást. A falusi kutyák ebadója.

Hajdúvármegye törvényhatósági bizottsága tegnap délelőtt fél 10 órakor tartotta június havi rendes közgyűlést, Hadházy Zsigmond főispán elnöklésével. A zárószámadást az 1924. évre szóló aranykoronás költségetes elfogadása után Benkő Géza dr. tiszti főügyész avasolja, hogy a létszámcsökkentés folytán megszüntetett alügyészi állás további betöltéséről a vármegye saját költségvetése terhére gondoskodjék, mert a tiszti alügyészi hivatal betöltetlensége esetén az árvászeki ügyvitel megakad. Reméli, hogy a létszámcsökkentési rendelet ide vonatkozó intézkedéseit rövidesen revideálja a belügyminiszter és indítványozza, hogy erre való tekintettel csak a költségvetési év következő feléjére vegyék fel az alügyészi javadalmazást. A kiadási hitelbe Cseke Sándor dr. árvászeki ülnök a javaslat kiegészítése miatt tesz indítványt. Kéri az alügyészi állás szervezésének és dotálásának állandóságát.

A szavazás az előbbi indítvány mellett dönt.

A felmerült dologi kiadások fedezésére szolgáló 50.000 aranykoronás kölcsön fevételét is elfogadják. Tervezet szerint a belső kölcsönt kötvényjegyzéssel biztosítják olyképen, hogy a közösi előjárásoknak kiadják a kötvényeket, illetőleg az iverket s a kötvényjegyzést is ott beuolítják le.

Egy kötvény 25 aranykoronáról fog szólni, mai értékben tehát, mintegy 450.000 papirkoronáról.

A bősörményi gazdák ellenzékbe mentek az ebadó fölemelése tárgyában előterjesztett javaslatnál. A házőrvő ebekre 36.000, a luxuskutyákra pedig 120.000 korona ebadót akart kivetni a javaslat. A bősörményiek ezt az összeget magasnak találták és méltánytalannak, a komondorokra nézve. Az ebadó felemelése ellen is szavaztak, de kisebbségben maradtak. Ezután a kisebb ügyek javaslati elfogadása után fél 1 órakor véget ért a közgyűlés, amelyen mindössze csak 18 bizottsági tag vett részt.

Villamosági és bronzműves iparvállalat

EDISON

Széchenyi-utca 14.

Vállal a legújtanys-bb arban!

Izzadás ellen ANTISANOL
kenőcs, elismert kitűnő hatású gyógyszer, készíti

BÁNÓ ANDOR

„Arany Angyal” gyógyszerháza. Debreczen, Piac-utca és Szent Anna-utca sark. Telefon szám: 4-53. Törvényesen védve.

Aki érezte a földrengést Budapesten.

Budapest, jun. 26. Ma délutánig már több helyről érkezett be magánjelentés a földrengési observatóriumhoz a tegnapi földrengésről. Így közölte észleleteit egy magasrangú katonatiszt is, aki a földrengéssel kapcsolatban a következőket mondotta:

Két lökést éreztem, az első 11 óra 7 perc és 2 másodpercek, a második 11 óra 17 percek történt. Mindkettő 10-10 percig tartott, erősen kivehető földalatti morajlással. Lakásomban a nehéz zongora megmozgott, a dupla öngyertyas ajtó megrezgett és a gyermekocsi megindult. Iránya az én megállapításom szerint dényugat-északkelet felé hajlott.

Egy tanár halálugrása a második emeletről.

Tanítványai esés közben megragadták s megmentették a szörnnyethalástól.

Pusztér János miskolci kereskedelmi iskolai tanár tegnap délután 5 órakor öngyilkossági célból az intézet második emeletéről levetette magát. Pusztér, mint kiváló pedagógus köztisztviselőben álló ember Miskolcon. Az utóbbi idők keserves anyagi viszonyai véglegesen elkésztették s már hetekkel ezelőtt elhatározta, hogy öngyilkos lesz. Kevés fizetéséből nem tudott megélni sem, nagybeteg felesége és fia gyógykezelésére pedig teljességgel tehetetlen volt. Csak azt várta meg, míg tanítványai bizonyítványait kiállította s kötelessége teljesítése után azonnal felment az intézet második emeleti dísztermébe, hol idegesen járt fel s alá. A szomszéd teremben egyik kartársának felesége észrevette az ideges járkálást s rányitotta az ajtót. „Isten vele nagyságos asszonyom” — kiáltotta a szerencsétlen tanár s az ablak párkányára lépett. Kartársának felesége bátor asszony volt, utánna szaladt s dulakodni kezdett vele. „Hagyjon kérem meghalni” — kiáltotta Pusztér s kirántotta magát az asszony kezéből és a mélységbe vetette magát. A dulakodás zajára s az asszony kiáltására a földön állók figyelmesek lettek. Pusztér három volt tanítványa az ablak alatt állott s feszült figyelemmel várta a történéseket. Mikor látták, hogy Pusztér zuhan, megfogták egymás kezét és a zuhanó test alá tartották. Pusztér szerencsésen bele esett az eleven hálóba, azonban a rendkívül sebes esés következtében még így is a földre zuhant. Egyik combja, állkapcsa és fejszortja eltört. Az azonnali haláltól azonban megmenekedett. Rögön be szállították a klinikára. Állapota rendkívül súlyos. Orvosai nem igen bíznak életben maradásához. Pusztér tragikus sorsa óriási részvétet keltett Miskolc egész társadalmában.

MINDENT MEGTUD

??

ha naponként megveszi és elolvassa a délután öt órakor megjelenő „Tiszántuli Hírlap”-ot és a reggel hat órakor megjelenő „DEBRECZEN”-t.

De Ligne hercegasszony és Debreczen városa.

Közföldi kölcsön a francia hercegasszonytól. — Debreczen város kölcsönügyei a múlt század első felében.

Tempora mutamur... Illetőleg nem is nagyon változnak. Debreczen most külföldi kölcsönt kap valami svájci banktól. Sőt az állam is abból akar talpra állítani. Debreczen városa éppen 100 évvel ezelőtt vett fel egy igen tekintélyes nagyságú kölcsönt egy külföldi hercegasszonytól.

Debreczen városának ugyanis, a nagybirtokú és tehető, jómódu alföldi városnak, nem mindig ment egyformán a sorsa. Bizony sokszor a sok csapás, a sok hadviselés, hadisare nagyon megviselte. — A polgárok is kifogytak a csengő-pengő jószágából, bankoknak pedig még akkor hire-hamya sem volt. Amikor tehát a város polgárai nem tudtak „belföldi kölcsönt” adni, bizony tul kellett menni a Basahalmán „külföldre”. Már tudniillik a környékbe, mint Nagyváradra, Nagykállóba, vagy még tovább is.

A múlt század első felében általában rossz pénzügyi helyzet uralkodott Magyarországon. A papoleon háborúk rengeteg pénzt emésztettek fel.

Debreczen város is rászorult a „szandlásra”. Evről-évre szaporodott a kölcsön-tartozása. — Míg 1801-ben még 67.936 rénes forint, addig 1826-ban már 800.000 forint-ra emelkedett. — Ezt a nagy summát a legkülönbözőbb emberek adták össze. A hiteltelők között találjuk pl. Bárány Bercevicz Ferencet, a református kollégiumot, Kenessey István öregeket, Jovicza György egy kereskedőt, Szombati Istvánt, a város főispánját, a párisista kollégiumot, sőt bizony még Jedlitska Antal nagyváradi kanonok uramat is több más kanonok társával együtt.

1824. április 1-én érdekes kölcsön szerződést írt alá a város. A kölcsönt Debreczen városa veszi fel a kincstártól akkoriban vásárolt zálogbirtokok (Elep, Hegyes, Ohat, Mátá, Zám, stb.) terheinek törlesztésére. A kölcsön adója: De Ligne Euphemia hercegnő, férjzett gróf Pálffy, vagy ahogy akkor írták: „De Ligne hercegasszony Moltárdós Pálffy Euphemia grófnő” bécsi lajos.

Az idegen hercegnővel kisjókai Udvarnok Lajos pozsonyi prókátor, a hercegnő „udvari ágense” útján jutott üzleti összeköttetésbe a város. Március 26-án 1824-ben azt írja a városhoz az ágens ur, hogy ne nagyon köslekedjenek a felajánlott kölcsön ügyében határozni, mert keresve-keresik most mindenféle a pénzt.

A város nem is köslekedett tovább. Eleinte a szerződés aláírása okozott fejtörést, minthogy Pozsony Debreczenhez messze van. Végül azonban kisütötték, hogy Markos György szenátor urunk ügyis Pozsonyba megy a látnokszékre, rábízta tehát az ügyet.

Markos urunk fel is markolta a 80.000 pengő forintot ezüst huszásokban. Gondoljuk, hogy a pénzüsszegnek ezek szerint külsőleg is tekintélyes terjedelme lehetett. A „kontraktusba” befoglaltatott hogy „százévi hatos kamat”, ot, tehát 6 százalékot fizet a város, a felmondás kölcsönösen félesztendő és ugyancsak félesztendőként kell a kamatot Bécsbe szállítani.

A kamatszállítás körül megint sok baj volt. Végül is úgy eszelte ki a magisztrátus, hogy a hercegasszony által meghatalmazást adat Medgyaszai István és Nagy Bálint bécsi kereskedők részére, akik a szentgyörgy és szentmihály napi vásárookra szokás szerint le szoktak jönni és ezekkel viteti fel az ágens urhoz a kamat összegét.

Az óvatos prókátor be akarta a szerződésbe foglaltatni, hogy a város az esetre, ha a felmondás után rendszeresen nem fizetne, minden törvényes menedékről lemond. A város azonban törülte azzal, hogy „ez a pont illetlennek látszik lenni, amennyiben a városnak mindenkör elegendő securitas van.”

A városnak ez a nevezetes kölcsöne évtizedekig fennállott. A kölcsön emberei meg is haltak közben. Meghalt a hercegnő, meg a prókátora is. A hercegnő örökébe testvére, De Ligne Flóra hercegnő Spiegel grófnő lépett.

A kölcsönt csak az abszolútizmus idejében fizette vissza a város. Közben azonban többször bujdoskodni kellett vele. Így pl. a hercegnő a szabadságharc bukása után visszaadta a városnak a szabadságharc idején Kossuth-bankóban fizetett kamatot, hogy nem tudja használni. Ami ugy is volt. A város bele is ment az új kamatfizetésbe csak türelmet kért.

Ime tehát Debreczen város egy-szerű, okos ésjárással már egy évszázaddal ezelőtt megkezdte a pénzügyi szanálást 80.000 pengőforint külföldi kölcsönrel.

A kormányzó né Debreczenben.

Mint előre jeleztük, a kormányzó né főméltósága asszony debreczeni látogatása, június 22-én, vasárnap, a kidolgozott program keretei közt fog lefolyni. Tiszántul népe s Debreczen egész közönsége a legteljesebb szeretettel és melegséggel fogja üdvözölni s körében vendégül látni a nagyasszonyt. Közöljük a délutáni nagygyűlés napirendjét, amint az most a MANSz vezetősége által kibocsátott:

1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári és pénztári elentés. 3. Tormay Cecil, a MANSz országos elnökének ünnepi beszéde. 4. A MANSz helyi csoportja négy szakosztályának beiktatása. 5. Vidéki küldöttségek üdvözlik a főméltósága asszonyt. 6. A választmány és a tisztikar kiegészítése. 7. Papp Váry Elemérné emlékezete. 8. Zárás. — A díszközgyűlés a Bika nagytermében június 20-án, délután fél 5 órakor kezdődik.

A MANSz vezetősége tudatja, — minden félreértés ekerülése végett — hogy a főméltósága asszony a meghívásán a bemutatkozáskor kizárólag a MANSz küldöttségeit, nevezetesen az intézőbizottságot, a nagyválasztmányt, a vagonvári, iparos, vasutas és postás csoportokat, továbbá a juttató gazdákat, mint a szövéshez s fonáshoz szükséges nyers anyag termelőit fogadja.

Ellenben tudatja azt is külön nyomatékkal, hogy legszívesebben várja a város férfi társadalmának tagjait, mind a közeledre, mind a közgyűlésre és kéri is, hogy minél nagyobb számban való megjelenésükkel tün-tessék ki az egyesületet. Az ebéden való részvételre szóló jegy a MANSz irodahelyiségében, a Széchenyi utca 4. sz. a. átvethető.

Legszébb falatok
Frank Edonéi

Kékkő, raffia, rézkénpor, kénlap

szállószereti cikkek, fűszer, csemege és gyarmatárak
legjobb minőségben kaphatók

Csanak József K. Rt.

fűszer- és csemegekereskedésében Piac u. 51. 101 éves cég. Telefon 7.

Érdekes képek és mozzanatok a debreczeni sakkversenyről

Grünfeld Ernő, az osztrák sakkmeister Debreczenben. — A legkiválóbb vidéki bajnokok részvétele. — Vajda Árpád dr. elismerő nyilatkozata.

A debreczeni sakkéletre döntő jelentőségű az a nemes küzdelmekből élénk verseny, amelyet most tart a Debreczeni Sakkör a Kereskedelmi Csarnokban. Az évenkénti országos bajnoki verseny folyik most a debreceni bajnokságról, nagyszerű képességű résztvevőkkel. A vendégek között legkiemelkedőbb Gruber Sándor, Filep Gusztáv, Tóth László és Grünfeld Ernő (bécsi mester), akiknek neve rég' túlnőtt az országos kereteken. A versenyzőket jellemző rövid képek igazolják a debreceni sakk verseny nagy jelentőségét:

Grünfeld Ernő osztrák mester nagyon kevés játszmát veszít; játéka szinte túlzottan óvatos. Főerőssége a játszmák gondos felépítésében van és a végjáték precíz vezetésében. A mester mostanában igen gyakran tartózkodik Magyarországon, ahol az utóbbi időben hatalmas lendületet nyert a sakkozás. Jellemző, hogy az egész világ sakkozói által igen nagy vágyakozással várt főműve, amely a Modern megnyitásokról fog szólni, Magyarországon készül. Debreczenben még egyetlen játszmát sem veszített.

Rendkívül megnyerő egyéniség a tavalyi sakkverseny debreceni bajnoka: Nagy Géza dr., egyetemi tanársegéd. Játéka csupa szin és ötlet. Sajnos, az elmélet újabb fejlődését nem kísérhette kellő figyelemmel. — Ezzel magyarázható, hogy a megnyitásokban hátrébe került. Szép reményekkel készült a győri bajnoki versenyre, ahol a világ első mesterével fog szembe kerülni. Érdekes egyébként, hogy az egyetemi tanári karban vannak a legteljesebb sakkbarátok, akik igen szép anyagi áldozatot hoztak a Kereskedelmi Csarnokkal együtt, hogy megvalósulhasson a debreceni sakkverseny. Ennek a derék gárdának az élén Hüttl Tivadar dr. áll, aki szinte egymaga szervezte az egész versenyt.

Nagy sakktehetség Gruber Sándor is: ő professzionális sakkozó, aki ifjúsága óta jóformán minden idejét a sakknak szentelte. Kitűnően kombinál és a túllétektől messzire áll a táblán, mégis, gyenge fizikuma miatt nagyon határozatlanul játszik. — Egyetlen partiját eddig csak a debreceni Barabás dr. ellen veszítette el.

Tóth László, a Magyar Sakkeletgyűlés elnöke, egyetlen magyar nyelvű megjelenő, elismerő kitűnő sakkréví fel szerkesztője, általánosan ismeri a név a nemzetközi sakkirodalomban. Lapja a világ minden táján ismert és külföldön nagyobb példányszámban fogy el, mint Magyarországon. Játשמái esinosak, érzik rajtuk az elméleti felkészültség, de a gyakorlati játékosokkal szemben hátrányban van. Egyetlen sakkozó köztül, aki Budapest legerősebb mesterei, a két Steiner fivér elleni versenyben minden alkalommal nyert.

Komoly és higgadt játékos Filep Gusztáv ref. tanár, aki Hollandiában szerzett nagy ütséget a ma-

gyar névnek. Sajnos, a mostani versenyen, bizonyos indiszpozíció folytán letörtén játszik és sikertelenségei dacára konokul végigjátssa a legreménytelenebb játszmákat is.

Precíz biztonsággal és óvatosan játszik Kulesár Kálmán (debreceni), aki Debreczen a legközelebbi győri főtornán fogja képviselni. Egyik legjogosultabb várományosa a legszebb sikereknek és a mesteri címnek, amit az augusztusi győri versenyen nyer el a legjobb magyar játékos.

Hat forduló után veretlen maradt Szabados Sándor dr. (debreceni). — Szabados dr. nagy szerencsében azonban ellenfeleinek is nagy része van, mert azok valami különös és következetes véletlen folytán éppen ellene vétették el a játszmák helyes folytatását s így a szerencsének ilyen parolázása folytán Szabados dr. a vesztésre álló játszmákat döntetlenre, a döntetlenre állókat pedig nyeresre hozta ki. A versenyen nagy szívszűrésgával kellett feltűnést. Minden esetre nagyszerűen képviselte Debreczen.

Nagyon szellemes támadó játékos a veszedelmes Dalmy Barna. Valamikor a levelezési játékokban nagyon népszerű sikerei voltak. Mint világos, kitűnően érti a bécsi játékot és egy ideig Grünfeld ellen is kitűnően állott.

Torma Sámuel és Barabás Béla dr. szép sikerrel játszanak a versenyen. Előbbi, mint feladványfejítő, — világhírű. A gyakorlati játékokban azonban, — mint az elméleti sakkozók általában, — nem elég megfontolt. Utóbbi pedig nagymérvű elfoglaltsága gátolja abban, hogy határozott jó erejét megfelelő kifejezésre juttathassa.

A debreceni sakkverseny június 19-ike óta tart a Kereskedelmi Csarnok dísztermében, nagyszámú érdeklődés mellett. A versenyt megtekintette Vajda Árpád dr., sakkmeister is, aki arról nevezetes, hogy a párisi olimpiázson fogja képviselni a magyar sakkozást. A nagynevű mester rendkívüli elragadtatással nyilatkozott a Debreczenben tapasztaltakról és meg volt lepelve a kifogástalan rendezés, továbbá a vidéki sakkozók nagy felkészültsége, ellentállása miatt.

A debreceni sakkversenyyel eddig számos külföldi nagy napilap foglalkozott s úgy a budapesti, mint a helyi sajtó napról-napra közli értékes eredményeit.

(L. K.)

A hetedik forduló.

A bajnoki sakkverseny hetedik fordulóján a legnagyobb érdeklődés a Gruber-Grünfeld játszmát kísérte. Gruber, a világos bábok vezetője általában vesztélyesen támadott, de Grünfeld korrekt ellenjátéka minden támadást meghiusított. Végül is Grünfeld győzött. Dr. Nagy Győző Torma ellen, Filep Tóth ellen, Kulesár dr. Barabás ellen, míg a Dalmy — dr. Szabados játszma döntetlenül végződött. A versenyzők állása a hetedik forduló után: Grünfeld 6 fél, Gruber 5, dr. Nagy, dr. Szabados 4 fél, Filep 4, Kulesár 3 fél, Tóth, Dalmy 2 fél, Torma, Barabás dr. 1.

A „Debreczen” 789.
telefon száma: 789.

Gyönyörű nyakékszerek
Frank Edonéi

Hírek

A Vörös Kereszt Egylet szociális munkája.

A háboru befejeztével a vöröskereszt egylet tulajdonképeni hivatása a *sebesültápolás* befejezést nyert, ezzel azonban a vöröskereszt tevékenysége nem szűnt meg, hanem az egylet a békemunkára tért át. Genéből indult ki az eszme, hogy be kell kapcsolni a vöröskeresztegyleteket a nemzetközileg szervezendő békemunkába. A kiadott jelszó pedig volt: enyhítsük a háboru okozta nyomort, javítsuk a háboru alatt eldurvult erkölcsöket, szolgáljuk az egészségügyet, különösen a gyermekek nevelésénél, védekezzünk minden ragályos betegség, tüdővész és vérbaajok ellen. Ezen célból az egylet budapesti központja *szociális osztályt* állított fel, mely a kormány s a fővárosi jótékony egyletek támogatásával elismerésreméltó emberbaráti munkát lát ki. A központi elnökség ezen szociális tevékenységbe a vidéki választmányokat is be kívánja vonni. Ennek folytán a debreceni vöröskeresztegylet július hó elején tartandó közgyűlésén meg fogja alakítani a választmány kebelében a szociális osztályt és szociális bizottságot, mely utóbbi magában egyesítendő a népjóléti és közegészségügyi intézmények, továbbá jótékonyági és emberbaráti egyesületek, társadalmi alakulatok képviselőit. A tervezett szociális osztály és bizottság korántsem tör az egyesületek autonómiája ellen és távolról sem akar hivatalos intézmények működésébe avatkozni, hanem mindezeket a vöröskereszt jegyében szociális munkára egy szövetségbe kívánja összekapcsolni.

Három doktoravatás. A debreceni m. kir. Tisza István Tudományegyetemen Csáky János jogszigorlót, törvényszéki joggyakorlót és Feket Gusztáv jogszigorlót a jogtudományok, Orosz István városi tisztviselőt pedig az államtudományok doktorává avatták.

A Bethlen Gábor Kör szüneti bizottsága megalakult. A Bethlen Gábor szüneti bizottsága tegnap tartotta első gyűlését, melyen a tisztikart így alakították meg: Elnök Schmitzer Béla tanárjelölt, titkár Holik Samu orvosanh., jegyző Kun Ágota bh., pénztárnok Klein Gáspár bh., háznagy Harsányi László orvosanh.

10 éves érettségi találkozó. Felhívjuk az 1913-14. tanévben a Debreczeni Felső Kereskedelmi Iskolában végzett volt osztálytársainkat, hogy f. hó 28-án, szombaton este 9 órakor a Gambinus éttermében tartandó társasvacsorán családtagjaikkal megjelenni sziveskedjenek. Rendezőbizottság.

A halottszemle díjakat is aranykoronában fogják szedni. A csütörtöki tartott tanácsülés dr. Tóth Emil tanácsnok előterjesztésére elhatározta, hogy a tisztviselők részére járó halottszemle díjakat aranykoronában állapítja meg, még pedig szemléként egy aranykoronában.

Sokan érdeklődtek a városi Tornynos birtok árverése után. Ma délelőtti fogja a város árverésen bérbeadni a 700 holdas Tornynos nevű birtokot. Mint értesülünk az árverés iránt sokan érdeklődnek, még a megszállott vidékről is. Így erős árverelési küzdelemre van kilátás.

Hirdessen a „Debrecen”-ben!!

Kedvező elintézés nyer a városi létszámapasztás ügye.

Nem hívja be a város az elbocsájtott tisztviselőket.

A napokban foglalkoztunk a városi létszámapasztás ügyével s reámutunk arra a veszedelemre, mely a végelembán alá vont tisztviselőket az esetben fenyegeti, ha július 1-re a belügyminiszteri jóváhagyás nem érkezik meg. Jeleztük azt is, hogy dr. Vass Károly tanácsnok a jóváhagyás kieszközölésére Budapestre utazott.

Dr. Vass Károly tanácsnok eljött az ügyben, de miután nem jelentett meg a csütörtöki tanácsülésen, helyette dr. Vásáry István tanácsnok tett jelentést. Az egész ügynek az a lényege, hogy a kiküldött létszámapasztó bizottságok teljes hatáskörrel jártak el s felelősséget vállalva hozták a belügyminiszternek pedig csupán arra van felügyeleti joga,

hogy a létszámapasztás számszerűleg betartatott e. Így tehát a Lenc Géza és társai által benyújtott felelősségi irattal szemben a városnak semmi esélye nem lehet arra, hogy július 1-én a törvényszerint végelembánjárását meg ne indítsa. A város tehát a jóváhagyás további késése esetén sem fogja behívni az elbocsájtott tisztviselőket, hanem megkezdí a nyugdíj illetéleg a végkielégítést díj fizetését.

Dr. Vásáry tanácsnok még bejelentette, hogy bár tudomása szerint 11 millió korona áll a belügyminiszter rendelkezésére a végkielégítések fedezésére, ebből csak az állami tisztviselők részesülnek s a városnak maga erejéből kell előállítani a szükséges összeget.

Mikor lehet felmondani az üzlethelyiséget?

A kisiparosok és kiskereskedők védelme.

Egy háztulajdonos felmondott a házában lakó vegyeskereskedőnek azzal a megindokolással, hogy az utcai üzlethelyiségre neki magának is szüksége van iparvállalata kibővítésére. Keresetét nyomós okokkal támogatta meg. A bíróság mindazonáltal elutasította a keresetet, mert nem látott felmondó okot fennforogni. — A legújabb lakásrendelet ugyanis erősen védi a kisiparost és kiskereskedőt és nem tartja törvényes oknak, ha a tulajdonosnak van szüksége a kisiparos vagy kiskereskedő üzlethelyiségére. *Több szakasz is kimondja, hogy olyan kiskereskedőknek, akik közszükségleti cikkeket árúsítanak, általában csak akkor lehet felmondani, ha az üz-*

lethelyiséget rongálják, nem fizetik a bért vagy magaviseletük tőrhetetlen a lakókra, a háztulajdonosra vagy akár annak nem is ott lakó közeli vérokonára. — A Kuria lajstromozta, mik azok a közszükségleti cikkek. Általában élelmi és ruházati cikkek kerültek a listába, csak a fényüzési cikkek nem. Kisiparosnak és kiskereskedőnek akkor sem lehet felmondani, ha üzlethelyisége lakással van kapcsolatban.

Szükségesnek tartjuk ezt közölni, mert éppen Debrecenben abban a téves hitben, hogy kereskedőnek, iparosnak fel lehet mondani, ha a helyiségre nekik van szükségük. A fentiekből látszik, hogy ez nem áll.

A város aranyparításban fogja a telekértékadókat szedni.

Külsőségen 50 százalék, belsőségen 10 százalék lesz aranyvaluta szerint.

Ismeretes, hogy az állam pénzügyi szanálásának tervezete a városok gazdasági életében is sok nevezetes módosítást idéz elő. — Azok az előnyök és anyagi segítségek, melyeket a háborus években erősen sújtott városok az államtól kaptak és mostanáig élveztek, lassanként visszaépíttetnek. Jelentős bevételi forrásoktól esik így el Debrecen város is, épen akkor, amikor kiadásait a pénzügyi szanálás más oldalakon erősen növelni fogja. A városnak tehát oly módokat kell keresni, melyek által sikerrel indulhat a maga lábán is utnak.

Egy ilyen módozatról tárgyalt a csütörtöki tanácsülés. Dr. Vásáry István tanácsnok terjesztette elő a javaslatát arról, hogy a fenti kényszerítő indokokra való tekintettel térjen át a város a telekértékadónál is az aranyvalutára. A telekértékadó, mely ugy a város belső, mint külső tanyatelekjei után fizetendő, a múlt évben emelte fel a városa bekövetkezett ár-emelkedések miatt ma már nem felel meg a tényleges viszonyoknak, pedig a városi szabályrendelet szerint a telekértékadó kiszámításánál a tényleges forgalmi értéket kell alapul venni. Miután pedig az állami kormányzat is áttért már az adórendszerben az aranyvalutára, a város részére is az kínálkozik leghelyesebb módozatnak, ha áttér az aranykoronára.

A tanácsnok betervezett javaslata szerint már az évi július 1-től új adókönyveket fognak felfektetni az aranyparítás alapján, sőt a most letelő felévet is aranykoronára számítják át. Ezt azonban úgy, hogy 6.500 papirkoronát vesznek egy papirkoronával egyenlőnek, míg július 1-től kezdve a kormány által megállapított mindenkori átszámítási kulcsot veszik alapul.

A telekértékadó számításánál a kiinduló pont az 1919. évre kivett összeg lesz. Ezeket az összegeket számítják át az aranykorona kulcsával.

Az így előálló összegnek csak bizonyos százaléka fogja képezni az új telekértékadót. A külsőségi telkek, tanyák után 50 százalék, a kertügyi és belsőségi telkek után 10 százalékot számítanak. A belsőségi telkeknél tekintetbe vették a lakbérviszonyokat. Természetesen a gazdasági helyzet fokozatos javulásával a telekértékadó százalékos aránya is növekedni fog.

A részleges százalékos kulcs folytán a város telekértékadó-bevétele csak 22 százalékát fogja képezni az 1919. évi aranykoronás adónak.

A városi tanács elfogadta a javaslatot és megtette a lépéseket, hogy a többi fórumokon is minél előbb keresztülmenjen.

Kávéházban, vendéglőben és a fodrásznál követelje a Debreczent.

Csak egy mosolyt!...

Megmagyarázta.

— Meg tudná magyarázni a tőke és munka viszonyát?
— Oh, hogyné. Ha én magának adok 100 000 koronát az tőke, ha visszaakarom ve ni, az munka.

Beiratások a kegyesrendi róm. katolikus főgimnáziumba június 30., július 1. és 2-án a következő beosztás mellett fognak lefolyni: június 30-án iratkoznak az idejárt róm. kat. növendékek és pedig: 8-10-ig a II., 10-11-ig a III., 11-12-ig a IV., 12-1-ig az V. Délután 3-4-ig a VI., 4-5-ig a VII., 5-5-ig a VIII. oszt. növendékek. Július 1-én ugyanilyen beosztás mellett a vidéki keresztény növendékek és július 2-án d. e. 8-11-ig az idejárt más vallású növendékek. A jövő évben egy-egy osztályba csak 60 növendék vehető fel, kivánatos azért, hogy a növendékeink már most iratkozzanak be, mert a szeptemberi pótbéiratáson esetleg a kimaradás veszélye érheti őket. A béiratáskor fizetnek beirásdíjként 5 aranykoronát, mely 18000 K-ás egységár mellett 90 000 K. 20 aranykorona tandíjat, melynek fele 180 000 K a béiratáskor lefizetendő. A nem kat. növendékek fentartói pótlék címén még 20 aranykoronát fizetnek, melyből a 180 000 K fele részre a béiratáskor szintén fizetendő. Az I. oszt. növendékek felvétele szept. 1-én reggel 8 órakor lesz, jelentkezni kell az elemi iskolai bizonyítvány, anyakönyvi kivonat és újraoltási bizonyítvánnyal aug. 28., 29. és 30. napjai valamelyikén. — Vizsgadíj címén 20000 K-t kell fizetni. Igazgató.

A debreceni református egyház összes elemi iskolájában az 1924-25 iskolai évre a beiratások f. hó 27 és 28-án pénteken és szombaton lesznek. Sem beirásdíjat, sem tandíjat nem kell fizetni. A beíratáskor elő kell mutatni az elmúlt iskolai évről az értesítő-könyvecskét, keresztlevelet és a himnildollár bizonyítványt. A m. kir. Villás és Közoktatásügyi miniszternek az 1922. évi 130700/ VIII. sz. a. kiadott rendellete értelmében, aki a tanköteles korban levő gyermekeit rendszer időben be nem tartja, költészt követ el, amiért a községi előjáróság a gondviselőt a kötelező beíratás elmarasztalása miatt vagyoni viszonyaihoz képest szigorú pénzbírsággal fogja megbüntetni.

Beírás a zsidó gimnáziumba. A zsidó gimnáziumba június 30-án és július 1., 2 és 3 napján iratkozhatnak be a II., III és IV. osztályu tanulók. Beirásdíj 5, egész évi tandíj 50 aranykorona, amely négy részletben fizethető. Ugyanazokon a napokon jelentkezhetnek felvételi vizsgálatra az I. osztályba lépő tanulók. Hivatalos óra d. e. 9-12-ig. Az igazgatóság.

100.000 korona a Madsz énekkarának. A Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségének ének kara nemrégiben tartotta első bemutatkozó hangversenyét. Kérték ez alkalomból, hogy a város engedje el a vigalmi adót. A városnak azonban az a vigalmi adó elengedés szabályrendelet értelmében nem állott módjában. Mégis, hogy a város tanácsa támogatásának jelét a fiatal, ambíciózus énekkaral szemben, 100 000 koronát szavazott meg részére a csütörtöki tartott tanácsülésben.

„Antisanol” izaccás ellen.

— Négyfogásból álló elsőrendű menü ebéd 15.000 K, vacsora két fogasos 17.000 K. Zona villásreggelik 6000 K. 1 pohár Déher-féle koronasör világos 300 K, 1 korsó 5000 K. Így liter finom rizling bor 10.000 K, 1 liter csalogató 12.000 K. Abonensek felvételnek. Albert Belvárosi éttermeiben.

Fonyodalmak egy ló körül.

Most került meg egy ló, amelyet a vörös világban elkommunizáltak.

Egy érdekes ügyben nyomoz most a debreczeni rendőrség. Arról van ugyanis szó, hogy a minap Hevesi István debreczeni gazdálkodó kiment a debreczeni lóvásárba. Ott legnagyobb meglepetésére Kovács Jakab debreczeni lókereskedőnél felismerte azt a lovat, amelyet tőle a vörös világban 1919-ben a kommunisták elkommunizáltak.

Azonnal feljelentést tett Hevesi a rendőrségen, ahonnan nyomozást indítottak. Ennek során a rendőrség megállapította, hogy Kovács Jakab a szóbanforgó lovat Nagy Imre szeghalomi lakostól vette szabályszerű járáttal a szeghalmi vásárból. Most a rendőrség aziránt kutat, hogy Nagy Imréhez milyen úton-módon került a Hevesitől elkommunizált ló.

— A Vörös Kereszt Egylet közgyűlése. Az Országos Magyar Vörös Kereszt Debrecen városi választmánya a Városháza közgyűlési termében (Városháza, emelet 1. 1925. július hó 3-án csülörtökön közgyűlést tartott.

Tárgysorozat: 1. Elnöki előterjesztés. 2. Títkári jelentés. 3. Ifjúsági vörös kereszt megbízottjának jelentése. 4. Számvizsgáló jelentés. 5. Pénztárnoki előterjesztés az 1924. évi költségelőirányzatra vonatkozólag. 6. Előterjesztés a szociális osztály és bizottság felállításáról 7. A kilépő választmányi tagok helyére újak választása. 8. Bejelentések és indítványok. Dr. Hadházy Zsigmond főispán, elnök.

— Házasság. Kovács János ref. lelkész és neje K. Tóth Paulina leánya Gitta és dr. Szilágyi Dénes törvényszéki jegyző ma délelőtt házasságot kötöttek. Tanúk voltak: Harsányi Géza törvényszéki bíró és dr. Petrus József orvos, egyetemi tanársegéd. Az egyházi házasság f. hó 29. éj déli fél 12 órakor lesz a ref. nagytemplomban.

— Mária Orska, Erdős René, Lengyel Menyhért, Hevesi Sándor, Artur Richman, S enes Bela, Szirmut Imre, Zerkovits Béla cikkek és nyilatkozatai, Arany János kindollon levele, Rudolf Valentino naplója. A Szent Péter esernyője teljes szövege. Tizenöt olasz nyelvi sportkép a párisi olimpiáról, a magyar bajnoki atlétikai mérkőzésekről és a korzó szépeiről izgalmas színpadkép a Színházi Élet új számának szöveg címe. Egy szám ára 8000 korona, negyedévi előfizetés 80,000 korona. Kiadó: Budapest Erzsébet-körút 29.

— Műsoros háziestély. A déli agyarszági kereskedelmi utazók egyesületének debreczeni csoportja szombaton este 9 órakor tartja meg műsoros háziestélyét. A rendezőség már teljesen elkészült a nagyszerű mulatság előkészületeivel. A műsorkitűnő ének és szórakoztató számokból állították össze, de ezenkívül más meglepetésekről is gondoskodott a vigalmi bizottság. Kétségtelen, hogy az estély sorakozni fog az egyesület többi sikerült összejöveteleivel. Az estélyre meghívott nem bocsájtoztak ki. Az egyesület minden tagját és családját szívesen látják. Belépődíj nincsen.

Olvassa a Debreczert

Házasságkötések.

Legutóbb a következő házasságok kötöttek meg az állami anyakönyvi hivatalban:

Kiss László
—Közelgő—Simon Erzsébettel, Bukármán—Majoros Eszterrel, Polyák—Erdői Mariával, Faulwetter Sándor—Smilnyák Juliánával.

Kovács Terus és Unger István esküvője.

Ezernyi tömeg volt az esküvőn. — Ebéd az Angol-Királynőben. — A dohánygyár munkásnőinek ajándéka.

Tegnap ezerre menő lelkes tömeg vett részt Kovács Terus és Unger István esküvői szertartásán. A közönség kedvenc művészei fél tizenkét órakor Than Gyula szerkesztő fehér virágokkal feldíszített kocsiján az anyakönyvvézetőhöz hajlatnak és megköltöttek a polgári házasságot. Onnan a násznéppel együtt a Szent Anna-utcai katolikus templomba mentek. A templom előtt az újközpont impozáns tömege várta a nagy ovációval fogadta a boldog párt. A templom zsúfolásig megtelt, a kiváncsiak felálltak a padokra s onnan nézték a Csokonai színház két kiváló tagjának esketését, amit Lindenberger János p. prelátus végzett.

Az oltár előtti szöveg valósággal be volt borítva virággal. A rokonok és a násznép a fiatal párt vette körül, míg az első sorokban ott láttuk a szintársulat valamennyi tagját és a színházi díszletezőket, akik sorfalat állottak az oltár előtt egyik oldalon Markovits Bandival, másik oldalon pedig Soós Miskával az élen. Lindenberger prelátus emelkedett, megható beszédet intézett a szertartás után az ifjú párhoz, majd a közönség virágzapot hintett rájuk. A megható aktus alatt Soós Miska könnyezve az oltár lépcsőjére borult. Valósággal sirt örömeiben az a derék fiú, aki pedig talán életében először volt katolikus templomban. Mikor felbugott az orgona, László Gyula, a magabazárkózott nagy művész zsebkezdőt vett elő és le-

törlötte a meghatottság könnyeit...

A kedves, szép színésznők egymásbakarolva, elfogódottan álltak és sirtak és mindannyian sok-sok boldogságot kívántak szívükből az oltár előtt álló két kollegájuknak.

Az egyházi szertartás után a férj és feleség, továbbá a közvetlen rokonság és a násznép az Angol Királynőbe hajtattak a közönség sorfala között s ovációja mellett a családias esküvői ebédre megjelent: Lindenberger János dr., Unger István és neje, leányuk Kató, özv. Kovács Sándorné, dr. Kaussay Ödönné, Kovács Terus nővére főszolgabíró férjével és leányával Babával, Gyarmathy Istvánné, Nagy Vilmos, Kardos Géza és neje, Pikler Tibor és Vághy Benyovszky Pál.

Sokak előtt érthetetlen volt, hogy Kovács Terus mint elvált asszony egyházi házassággal vált egybe. Az eset egyszerűen azzal magyarázható, hogy a művésznő első házassága csak polgári úton történt. Az egyház előtt tehát semmis volt Kovács Terus első házassága.

Megható volt egy ajándék átadása is, a dohánygyári munkásnők egy takaréktüzhelyet készítettek kedvencüknek közadakozásból. Ezenkívül a művészpárt tisztelői egy teljes konyhaberendezéssel is meglepték. Az ajándékok egész özöne várta az ifjú párt az esketés után. Mert a jó debreceni közönség akit egyszer megszeret, azt soha sem felejtí és szívébe zárja.

Ma, pénteken tárgyalják

dr. Lefkovics Vilmos újra felvételi pörét.

A debreceni törvényszéken ma, pénteken délből tárgyalja a Koháry büntető tanács dr. Lefkovics Vilmos újrafelvételi pörét. Lefkovics Vilmos a szociáldemokrata párt titkára volt Debrecenben és a kommunál alatt tanusított magatartásából kifolyólag a debreceni törvényszék több ízben elítélte, majd 12 évi ösztüntetéssel sújtotta. Dr. Lefkovics elítélte tése meg a gyorsított eljárás szabályai szerint történt és védője pár hónappal ezelőtt újrafelvitel iránti kérelmet adott be, több tanút megnevezve, mint akik új, az első tárgya-

lason fel nem merült mentő s enyhítő körülményekről tudnak. Ezeket a tanukat ki is hallgatta a vizsgálóbíró és tényleg több tekintetben mentő vallomást tett a bejelentett tanuk egyrésze. Ezek alapján a debreceni törvényszék el is rendelte az újrafelvitelt Lefkovics izgatási bünyűjére vonatkozólag.

Az új tárgyalás fog ma, pénteken lefolyni a törvényszék 94. számú termében, déli 12 órai kezdettel. A tárgyalás iránt igen nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Nyomra vezet egy cégjegyes papírlap.

A Lefkovics-léle ékszerüzlet falfuróját nyomozza a rendőrség. — Az elfogott Boda megszökött rab.

A közeli napokban, mint a Debrecen megírta, a Lefkovics cég kárára betörést és falfurást kíséreltek meg ismeretlen tettesek. Az esetből kifolyólag a rendőrség a legszélesebb körű nyomozást indította meg. Több alkalommal helyszíni szemlét is tartottak. A helyszíni szemlék egyikén a rendőrség abban a szelelőlyuk mélyedésében, amelytől nem messzire megfúrták a plafondt, egy barna csomagoló papírdarabot találtak. A papírlapon a híres bécsi szállító-cég jegye olvasható:

Schenker et Comp. Wien.

8. júni, 1923.

A debreceni rendőrség tegnap azután táviratban megkereste a bécsi rendőrigazgatóságot, abban az irányban, hogy járjon utána és nyomozza ki, hogy a Schenker cég 1923 június 8-án küldött-e Debrecenbe vagy Debrecen környékére csomagot és ha igen, akkor milyen címre. Ez azért fontos a rendőrségnek, mert a csomagoló-papír a betörés alkalmával került a szelelőlyuk mélyedésébe, tehát azt feltétlenül a betörők hagyták

hátra. A rendőrségen rendkívül sokat várnak a bécsi rendőrség értesítésétől, mert azt remélik, hogy így könnyen nyomára akadnak a betörőknek.

Egyebekben a Toka cég pincéjében garázdálkodni készülők és a rendőrség kezére került Bodor Gábort a rendőrség előzetes letartóztatásba helyezte. Tegnap Bodort több ízben kihallgatták. A kihallgatások során Bodor Gábor előadta, hogy a múlt nyáron Szombathelyen volt az ottani törvényszéki fogházba lezárva. — A szombathelyi fogházba egy napon megszökött. Egy rab-séta alkalmával — mint vallotta — felhasználta az alkalmat s a fogház udvarán át kerekelt oldott.

A rendőrségen tartják még egyelőre Bodort, mindaddig, míg a Lefkovics cég üzlete ellen megkísérelt betörés ügye nem tisztázódik.

x Tükörgyártás, üvegcsiszolás régi tükrök ujjöntése Sipkovits Béla üvegműipari vállalata Sziv-utca 14/15. Telefon 35-6.

Halálozások.

Tegnap a következő halálozásokat jelentették be az állami anyakönyvi hivatalhoz:

Nagy István Pucz 11. ref. 74 éves, Hiles János Veres-u. 4. ref. 59 éves, Lázár Edit Csillag-u. 9. 4 hónapos, Nagy Mihályné Eötvös-u. 61. ref. 66 éves, Szilágyi Miklós Teleky-u. 23. rk. 7 hónapos, Csire János Kisfaludi-u. 34. ref. 32 éves, Bleck József Szechenyi-u. 18. izr. 69 éves, Hirczig Mihály Csillag-u. 99. ref. 54 éves, Maczkó Jánosné g. kat. 53 éves, Csokaj Albert r. kat. 73 éves, Klein Adolf izr. 70 éves, Baudiss Pátma Csokay-u. 10. rom. kat. 22 éves, Erdel Róza Péterfia u. 6. ref. 19 éves, Kálmáncshelyi József Csonka-u. 14. ref. 56 éves, özv. Rozsnyai Józsefné József kir. herceg-u. 67 izr. 62 éves, Tamás Ferenc Lorántffy-u. 28. ref. 30 éves, Szőke József Király Ferenc-u. 14. ref. 9 hónapos.

— Lopás az internátusból. A Keletmagyarországi Főiskolai Internátus vezetője a napokban feljelentést tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tettesek már több ízben behatoltak a diákszobákba és onnan több millió korona értékű ruhanevet loptak el. A rendőrség nyomozást indított a tolvajok kézrekerítésére.

x Fogorvosi rendetés áthelyezése. Dr. Szász Adolf orvos fogés szájbetegnek Piac-utca 59 szám alatt, rendel d. e. 10 órai d. u. 2-ig.

— Egy lakás, mely a betörők kedvence. Loránt József gázgyári főtisztviselő lakását több ízben feltörték már és több millió koronára tehető az onnan ellopott holmik értéke. Most a minap ismét feltörték Loránt József Simonffy-utcai lakását, azonban ez alkalommal a tolvajokat valaki megzavarhatta mert a lakásból nem tudtak elvinni semmit sem. Loránt József feljelentést a rendőrség nyomozást indított.

— Előkészíték felvételi, javító és magánvizsgálatra középiskolai tanulókat minden tantárgyból. Tanítok modern nyelveket. Dékán, Rákóczi-utca 33.

— Verekedés a lóvásárból. Lefkovics Hermann és Lefler György marhakereskedők összeszólaikortak. A szóváltás mind hevesebb-hevesebb formákat öltött, majd a tetlegességig fajult a vásári vita. A két kupec egymást véresre verte. Természetes, hogy ma már az ügy a rendőrségen van, ahol a verekedő kupecok ellen eljárás tétetett folyamaiba.

x Az Arany Bika gőz és hódifürdő állandóan nyitva reggel 6 óráig este 7 óráig. Hidegvíz kurához, gőzfürdőhöz havi és heti bérletjegyek igen mérsékelt árban válthatók. Tisztviselőknak, egyetemistéknek és intézeteknek nagy árengedmény.

Színház

A Csokonai-színház műsora:

Jun. 27.: *A kis király*. Operette.
Jun. 28.: *A vén gazember*. Színjáték. Rózsahegy Kálmán m. v.
Jun. 29.: *Delután: Süt a nap*. Életrajzi. Rózsahegy K. mint vendég.
— Este: *A falu rossza*. Népszínmű. Rózsahegy K. mint vendég.

A színházi iroda jelentései:

Az Unger-pár szerdai házassági jutalomjátéka alkalmából színrakított *Kis király operette* kerül ma pénteken megismétlésre az eredeti oly nagy sikert aratót kiostyásban.

A legszebb és legmagyarabb három darabba vendég szerepel Rózsahegy Kálmán két estén és vasárnap délután. Borly kasznár és A tanító alakításai egyenesen a lázba ejtették a közönséget amelynek most még hozzájárul a legjobb magyar társulat alak Falu rossza Gonosz Pista bukterj.

Sport

A kerületi ifjúsági bajnokságok

Vasárnap délután 4 órai kezdettel lesznek lebonyolítva a nagyerdei pályán. A lelkes ifjúsági atléta gárda a leglelkesebb munkával készült elő a némes versengésre, a büszke bajnok címet elnyeréséért. Népesebb mezőny lesz, mint a szénior bajnokságokon volt és több számban értékesebb eredmény várható. Az indulók és esélyeik egyes számokban a következők: 100 m. síkfutás, 12 induló, az elsőtől 12 mp.-en belüli idő várható. Az első helyet Victorisz NyTVE, Kozmann és Péter Move DSE küzdelme dönti el. 200 m.-es síkfutásban 11 induló, Baresay DEAC, Péter, Kozman Move DSE küzdelméből 26 mp. körül győz a bajnok. 400 m.-es síkfutásban az első hely Baresay DEAC-tól nehezen vitatható el; 56 mp.-en belüli idő alatt győzhet; a helyezésekért Majzik és Fedor Move DSE küzdenek. A 800 m.-es síkfutásban a 8 induló közül a bajnokság Gottenhuber Move DSE és Markscheid Szolnoki Move küzdelméből kerül ki. Új rekord alatt 1500 m.-es síkfutásban 5 atléta indul, az elsőség kérdése újra Gottenhuber és Markscheid között dől el. Sulydobásban a kitűnő Sbolp Move DSE 12 m.-en felüli dobása várható. Távolugrás 12 indulója közül a valószínű győztes Péter, habár Majzik könnyen veszélyeztetheti; hat méteren felüli eredmény biztos. Hármassugrásban Péter 12 méter körüli ugrása várható, míg a helyezésekért Csáky és Korezsi (DEAC) küzdenek. Diszkoszvetésben a biztos győztes Stólp, ki 35 méter körül győz; a helyezésekért Debreczen, szoboszló és Péter küzdenek. A verseny az idei szezon legérdekesebb atlétikai viadala lesz, hol a jövő reményeinek öszezsapásából szép ígéretek nyerünk kerületünk jövő atlétikájára felől.

DEAC

Intézője ez uton hívja fel az ifjúsági játékosokat, hogy szombaton délután 6 órakor az Egyetemi Kör helyiségében játékos értekezleten jelenjenek meg.

Birkózás

Vasárnap, folyó hó 29-én este, pont 8 órai kezdettel rendezik a DTE szabadteri birkózó versenyét, a Péterfia utca 76. szám aatti tornacsarnokának udvarán, 6 súlycsoportban.

A DTE birkózó szakosztályának agilis vezetősége, karöltve a választmány által kiküldött bizottsággal, mindent elkövet, hogy méltó keretek közt bonyolítsa le a szőnyegavató versenyt.

Városunk sportszerető közönsége előtt az egyesület országos hírű bajnokai fognak szép küzdelmet vívni az előre törő ifjúsággal.

A légsúlyban Paulovich Béla, Kellner Imre, Vámosi József változatos és szép küzdelmet fognak vívni; a pehelysúlyban a nagyformában levő Kellner Károly győzelmre biztosra vehető; a könnyű és kisközép súlyban az elsőség kérdése teljesen nyit; a nagyközép súlyban Kovács Zsigmond, Weinreb Dezső küzdelme, míg a nehéz súlyban Kerekes László és F. Nagy László mérkőzése elé nézünk nagy érdeklődéssel.

A súlyemelésben Brassay Károly országos rekordot próbál felállítani. A verseny befejezéséül két pár fog élvezetes box mérkőzést bemutatni.

Jegyek Győry Lajos pénztárosnál, Alföldy palota, II. emeleti előteremben kaphatók.

Inkább a halálba, mint a vádlottak padjára.

Két öngyilkosság Debreczenben.

Tegnap éjjel két öreg ember egy időben dobta el magát az életet. Dézsi József 64 éves bérkocsis és Schallay József máv. vasesztergályos. Mind a kettő felakasztotta magát. Dézsi valami dohánylopás miatt keletkezett bűnygybe került bele s ez annyira elkeserítette, hogy inkább

meghalt, de nem ült a vádlottak padjára. — Schallay József gyógyíthatatlan betegsége miatt akasztotta fel magát. A két öngyilkosság nyomán vizsgálat indult meg, de mivel bűnygygel egyik sem hozható kapcsolatba, az ügyészség a temetési engedélyt megadta.

Közgazdaság

Lanyha irányzat után javult a magánforgalom

A korona Zürichben 069

A bankközi forgalom a kasszánakra való tekintettel tüzetlenül indult. A Depositenbank bukása következtében áresések következtek be, különösen az arbitrázs értékekben, mégpedig 3—5 százalék erejéig. Attól tartanak ugyanis, hogy Bécsből nagyobb tömegű értékpapírt kínálnak majd a jövő héten.

A lanyha irányzatot ez sem enyhítette, hogy a valuták kissé megjavultak és a korona is néhány ponttal alacsonyabban jegyzett, mint tegnap.

Köszpénzt egynegyedtel háromnyolcad százalékkal bőségesen kínálták, kereslet azonban csekély volt.

Délben az irányzat barátságosabbra fordult és pedig a kedvező bécsi lírek hatására. Véleményes vásárlások indultak meg a dollár árfolyam emelkedésére a Magyar Hitelben, amelyet a 495 ös áru kurzusáról 517 ig emeltek. A Kőszér: 2950 ról 3000-re emelkedett és javult a Pesti Hazai is 3275 ig. Hasonló arányban emelkedtek a többi kulisz és korlátpapírok is. Az arbitrázs értékek iránt élénk az érdeklődés.

Árfolyamok.

M. Hitel 510—17, O. Hitel 162—66, Hazai bank 1550—156, Földhitel 295—300, Ker. bank 1025—35, Pesti Hazai Tak. 3250—275, Kőszér 2950—3000, Salgó 535—45, Kohó 400, Nagybatonyi 125, Borsodi szén 95—100, Urikányi 940, Szászvárt 325, Rima 115—20, Schlick 62—65, Ganz Danub 2900—925, Ganz vill. 1290—310, M. acél 210, M. cukor 2325—50, Gergia 400—405, Spódium 130—35, Gummi 310—25, M. Német mezőgazd. 200, Szalámi 115—16, Ofa 475, Nova 135, Nasici 46—48, Városi 55, Borsod misk. 100—102, I. B-pest gőzm. 170, Viktória 200—205.

Budapest 69.

Zürichi zárlat.

Budapest 0.0069, Páris 29.80, London 24.40, Newyork 563 és háromnegyed, Brüsszel 26. Milanó 24.35, Amsterdam 211 és fél, Berlin 134 és fél, Bécs 0.007940, S. ó.

fia 4.10, Prága 16.65, Varsó 109 és fél, Bukarest 2.45, Belgrád 6.40, Szófia 410.

Lanyha a gabonatözsde.

A gabonatözsden ma egy kenyérmagvakban, mint terménycikkben kis forgalom volt. Az irányzat végig lanyha volt. A kenyérmagvak ára 2500—5000 koronával esett méter mázsánként.

Az új buza ma is csak kis tételekben kelt. Augusztus közepi szállításra kínál ak nagyobb tételeket, de csak néhány vagont adtak el. Dunántúli feladóállomásról 260,000, Budapestről 267,500 koronával adtak el új buzát az áruérték 75 százalékának azonnal lefizetése mellett.

Hivatalos árak: 76 kilós tiszavideki buza 297 és fél, 300, egyéb 290—292 és fél, 79 kilós tiszavideki 307 és fél 310, egyéb 300—2 és fél, rozs 250—55, tak árpa 290—300, sörárpa 315—35, zab 305—10, tengeri 280—85, kórpa 205—210.

Ferencvárosi sertésvásár.

Nyitvasári maradvány 1053, érkezett 362, eladott 150. Árak könnyű 19—22000, nehéz 20—22000. Zártvasári maradvány 166. Érkezett semmi, eladott 20. Árak a fentiek.

Nemesfémpiac.

Egykoronás 6000, kétkoronás 12000 ötkoronás 31500, forintos 16500, arany tizkoronás 160000, huszkoronás 320000, törtarany 27000, szia-arany 52000, platina 305000, törtézt 1180, színézt 1500 korona.

Magyar Nemzeti Bank jelentése a devizaárfolyamokról.

Egy darab	Pánz (Félt)	Ára (Eldát)
Dollár . . .	82100 K	84200 K
Angol font . . .	354900 K	364400 K
Hollandi forint . . .	30640 K	31590 K
Francia frank . . .	4330 K	4460 K
Svájci frank . . .	14470 K	14930 K
Léva	580 K	620 K
Cseh korona . . .	2415 K	2490 K
Lei	335 K	370 K
Lira	3530 K	3660 K
Dinár	905 K	960 K
100 n. márka . . .	— fill.	— fill.
Lengyel márka . . .	— fill.	— fill.
Osztrák korona . . .	115'60	118'55
Napoleonarany . . .	292400 pánz.	

Záloglevelek és a hadikölcsönök árfolyama.

Budapest, junius 26. A záloglevélpia forgalma az utóbbi napokban igen megcsappant. A spekuláció már nem vásárolja. Csekélyebb érdeklődés mutatkozott a Kereskedelmi Bank és Moktár záloglevélcímlettel iránt. A Kereskedelmi Bank zálogleveleit 20—21000, a Moktár címleteit 20000 kpronás áron adták. Hadikölcsönkötvényekben is csak elvét fordultak elő kötések. 6 százalékos hadikölcsön 540—650, 5 és fél százalékos 525—625 koronára.

Felelős szerkesztő: PÁLFY JÓZSEF
Kiadja a T. H. könyv és lapkiadó-vállalat r.t.

Nyomatott a Tiszántúli Hírlap nyomdájában.

Középszkolát végzett flu
tanulónak
lapunk nyomdájában felvételik.
Varga-utca 5 szám.

Festékek
Iakkok, kencék magánosok festők és mázolók részére.
Kerüli butor Iakkok, zománcfestékek.
Köcsilakkok megbízható, békebeli minőségben nagyban és kicsinyben.
Kontsek Géza
Debreczen, Kossuth-utca

Szombaton és vasárnap
este 9 órakor
a Bika dísztermében
Boross-Békeffy
Kabaré
JEGYERABIKASZÓLÓ PORTÁSAINAL

Szobapadlólakkok békebeli minőségben
Zománc testékek minden színben
Butorlakkok minden fajta minőségben
Klein Vilmos
Arany János u. 10. (Az udvarban)

